संगमे [एवं दक्षिणेन तीरेण प्रतिदिनं शम्याप्रासे-शम्याप्रासे वसतां यदा सरःव-त्योः संगम आयाति] अपोनप्त्रीयश्चरुर्भवति अपांनपाद्देवताकः [जलातिक्रमदोष-परिहारार्थम्] । अग्नये कामायेष्टिः प्लक्षे प्रास्रवणे ॥७॥ सं° प्लक्षे सरस्वत्या उत्पत्तिस्थाने[1] । तस्यामश्वपुरुष्यौ धेनुके दद्युः ॥८॥ इष्यते अश्वपुरुष्योर्दा-नम् धेनुत्वे सति तदुपकाराभावात् तत्प्रसूतेश्च दानम् · दानं च प्रासर्पकेभ्यः । सं° अश्वपुरुष्यौ अश्वां वडवां पुरुषीं मानुषीं स्त्रियं च ते उभे धेनुके प्रत्यग्रप्रसूते सापत्ये दद्युः · [दानं चात्र प्रासर्पकाणां मध्ये कस्मैचिदुणवते] । अवशिष्टं चैके यज्ञोप-करणमुदयनीयान्ते ॥९॥ सं° [अवभृथानन्तरमुदयनीयासंज्ञिकेष्टिर्भवति तस्या अन्ते] एके यज्ञोपकरणं घृतधान्यसुवर्णद्रव्यादिकं गुणवते दद्युः । अवभृथमभ्यवयन्ति य-मुनां कारपचवं प्रति ॥१०॥ कारपचवप्रदेशं प्रति यमुनामवभृन्ति · अनेन चाव-भृथग्रहणेन सत्रसमाप्तिर्लक्ष्यते । सं° कारपचवो देशविशेषः · तन्मध्ये यमुना वर्तते · तां काचवदेशस्थां यमुनां प्राप्य तत्रावभृन्ति । पुरस्ताद्धावभृथा-दग्नये कामाय ॥११॥ इष्टिर्भवति । सं° इष्टेः (७) कालान्तरविधानम् ।

उदवसानीयान्ते वा ॥१२॥ वेति विकल्पः । सं° इष्टिर्भवति । यथार्थं वि-प्रव्रजेयुः ॥१३॥ सं° इदं सत्रं समाप्तम् अतो यजमानाः स्वस्वकार्यार्थं गच्छेयुः ।

अपृष्ठशमनानि सारस्वतानि ॥१४॥ सं° पृष्ठशमनीयवर्जितानि साःतसत्राणि भवन्ति [पृःनीय एषु न भवतीत्यर्थः · सत्राङ्गं हि सः (१३. ४. १) अतोऽत्रापि प्रा-प्नोति · अत्र प्रतिषेधादन्येषु सत्रेषु सत्रान्ते नियमेनायं भवतीति प्रतीयते] ।

त्रीण्येषाꣳ साम्युत्थानान्यतिरात्रैः ॥१५॥ एषां सारस्वतसत्राणां मध्ये साःनि त्रीणि भवन्ति । सहस्रपूरणगृहपतिमरणसर्वङ्यान्यः ॥१६॥ प्रथमं साम्युत्थानं गवां सहस्रपूरणे द्वितीयं गृहपतिमरणे तृतीयं सर्वङ्यान्याम् सर्वङ्यानिश्च सर्वहानिरुच्यते । सं° [पूर्वं सत्रारम्भकाले यद्वत्सरीणां गर्भिणी-नां शतमृषभेणाधिकं सहस्रपूरणार्थमुत्सृष्टमभूत् (५.२८) तत्र] यदा तासां [तत्प्र-सूतानां च] प्रसवैः गवां सहस्रस्य पूरणं भवति यदा गृहपतेर्मरणं भवति यदा [सर्वासां] गवां हानिः सर्वङ्यानिर्भवति · एतानि त्रीणि एषां दीक्षितानां

---

१) See Tāṇḍya २५. १० चतुश्चत्वारिंशदाश्वोनानि सरस्वत्या विनशनात्प्लक्षः प्रास्रवणः ।